

तक्षकस्तावनैतीतिवाक्यं होता उवाचे तिसंबंधः तावद्वरो न देय इति भावः ॥ ३ ॥ विद्विषाणः द्वेषं कृतवान् लिटः कानच् अभ्यासलोपार्थः दिद्विषाण इति वा पाठः ॥ ४ ॥ शास्त्राणि शंसनमंत्रदेवताः शास्त्राणी

सौतिरुवाच व्याहर्तुकामेवरदेनृपे द्विजं वरं वृणीष्वेति ततोऽभ्युवाच ॥ होता वाक्यं नातिदृष्टांतरात्मा कर्मण्यस्मिस्तक्षको नैति तावत् ॥ ३ ॥ जनमेजय उवाच यथा चेदं कर्म समाप्यते मे यथा च वै तक्षक एति शीघ्रं ॥ तथा भवंतः प्रयतंतु सर्वे परं शक्त्या सहिमे विद्विषाणः ॥ ४ ॥ ऋत्विज ऊचुः यथा शास्त्राणि नः प्रादुर्यथा शंसति पावकः ॥ इंद्रस्य भवने राजंस्तक्षको भयपीडितः ॥ ५ ॥ यथा सूतो लोहिताक्षो महात्मा पौराणिको वेदितवान् पुरस्तात् ॥ सराजानं प्राह पृष्टस्तदानीं यथा हुवि प्रास्तद्वदेत नृदेव ॥ ६ ॥ पुराणमागम्य ततो ब्रवीम्यहं दत्तं तस्मै वरमिंद्रेण राजन् ॥ वसेहत्वं मत्सकाशे सुगुप्तो न पावकस्त्वां प्रदहिष्यतीति ॥ ७ ॥ एतच्छ्रुत्वा दीक्षितस्तप्यमान आस्ते होतारं चोदयन् कर्मकाले ॥ होता च यत्तो स्याजुहावाथ मंत्रैरथो महेंद्रः स्वयमाजगाम ॥ ८ ॥ विमानमारुह्य महानुभावः सर्वैर्देवैः परिसंस्तूयमानः ॥ बलाहकैश्चाप्यनुगम्यमानो विद्याधरैरप्सरसांगणैश्च ॥ ९ ॥ तस्योत्तरीये निहितः स नागो भयोद्विग्नः शर्मनैवाभ्यगच्छत् ॥ ततो राजा मंत्रविदोऽब्रवीत्पुनः क्रुद्धो वाक्यं तक्षकस्यांतमिच्छन् ॥ १० ॥ जनमेजय उवाच इंद्रस्य भवने विप्राय दिनागः स तक्षकः ॥ तमिंद्रेणैव सहितं पातयध्वं विभावसौ ॥ ११ ॥ सौतिरुवाच जनमेजये न राज्ञा तु नोदितस्तक्षकं प्रति ॥ होता जुहावतत्र स्थंतक्षकं पन्नगं तथा ॥ १२ ॥ हूयमाने तथा चैव तक्षकः स पुरंदरः ॥ आकाशे ददृशे चैव क्षणेन व्यथितस्तदा ॥ १३ ॥ पुरंदरस्तु तं यज्ञं दृष्ट्वोरुभयमाविशत् ॥ हित्वा तु तक्षकं त्रस्तः स्वमेव भवनं ययौ ॥ १४ ॥ इंद्रे गते तुराजेंद्र तक्षको भयमोहितः ॥ मंत्रशक्त्या पावकाच्चिः समीपमवशोगतः ॥ १५ ॥ ऋत्विज ऊचुः वर्त्तते तव राजेंद्र कर्मैतद्विधिवत्प्रभो ॥ अस्मै तु द्विजमुख्याय वरं त्वं दातुमर्हसि ॥ १६ ॥ जनमेजय उवाच बालाभिरूपस्य तवा प्रमेयवरं प्रयच्छामि यथानुरूपं ॥ वृणीष्वयत्तेऽभिमतं हृदि स्थितं तत्ते प्रदास्याम्यपि चेददेयं ॥ १७ ॥ ऋत्विज ऊचुः अयमायाति तूर्णं स तक्षकस्तेव शं नृप ॥ श्रूयतेऽस्य महान्नादो न दतो भैरवरं ॥ १८ ॥ नूनं मुक्तो वज्रभृता स नागो भ्रष्टो नाकान्मंत्रविस्रस्तकायः ॥ घूर्णनाकाशे नष्टसंज्ञोऽभ्युपैति तीव्रान्निःश्वासान्निःश्वसन् पन्नगेन्द्रः ॥ १९ ॥

तिपाठे पुराकल्परूपा अर्थवादाः ॥ ५ ॥ ६ ॥ पुराणं पूर्वकल्पीयवृत्तांतं आगम्य ज्ञात्वा तेनास्मिन्नपिकल्पेतथैव भवितेति भावः ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ विभावसौ वन्हौ ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ भयं आविशत्प्राप्तवान् ॥ १४ ॥ १५ ॥ इंद्रादपि ब्राह्मणसामर्थ्यमधिकं तथापि ब्राह्मणैर्देवहेलनं न कर्त्तव्यमित्याशयेन ऋत्विज ऊचुः वर्त्तत इति ॥ १६ ॥ हे बाल ॥ १७ ॥ १८ ॥ नाकात्स्वर्गात् ॥ १९ ॥